

Felelős szerkesztő
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Szerkesztőség:
I. ker. BELICEY-U.
9. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 120 k.
Negyedévre 30 k.
Egyes szám 2 k.
Kiadóhivatal:
I. K. BELICZEY
UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földművesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Kis nemzet, nagy műveltség.

Az iskolatogatás szigorításáról szóló törvény a múlt időknek egy súlyos adósságát fogja kiegyenlíteni. Népünk még ma se érzi eléggé a nevelés fontosságát, a háboru előtti parlament sok fényes embere pedig nem tudta e kérdést úgy bedobni a magyarság életébe, ahogy ezt nekünk, kik letünkért állandó harcot folytatunk, az általános érdeklődés központjává tenni kellett volna. A kicsiny testvér Finnország, mely sokkal súlyosabb gazdasági és politikai helyzetben élt, mint mi, a népek előtt jár iskoláival, irni-olvasni itt tudnak a legtöbbben s így lett Finnország éiő cáfolata annak a könnyelműen kidobott mondásnak hogy kis nemzet, kevés műveltség. Hogy mi mindenre kihat a jó iskola, más téren is látszik. Finnország nemcsak az irni-olvasni tudók nagyszámú arányszámával jár elől, de a mi természetes is, ide kell majd elmennünk, ebbe a csodás kicsi országba megtanulni, hogy van az, hogy nálunk a legkisebb a gyermekhalandóság. A magyarság számára is az iskola jelenti népünk felemelését, az új honfoglalást.

Ma, amikor a háborúság nyomorúsága a nevelést megbénította, kétszeresen szükségünk van rá, hogy az iskolatogatást megszigorítsuk. Az 1868-iki népoktatási törvényben csak papiroson van benne az iskolatogatási kötelezettség, a megtorló intézkedések hányoztak, vagy nem voltak elegendők. Azonfelül azóta nagyot változtak az idők s a változott időkhez megfelelően kell módosítani a népiskola szervezetét is.

Az új törvény az eddigi ismétlődő iskolát továbbképzővé fejleszti s ezzel az átszervezéssel megadja a módját arra, hogy a belőle a nép szükségleteinek és a mai idők követelményeinek megfelelő gazdasági és ipari iskola nőjön ki. A hat évi tanulmányi időt az új törvény megtartja, de módját adja annak, hogy ezt az időt a gyengébb tehetségűeknek egy vagy két évvel meghosszabbítsák.

Sokat várunk az iskolatogatás kötelező voltát biztosító szankcióktól. Eddig bizony faluhelyen akárhányszor megesezt, hogy amint kitavasodott, a gyereket a szülők nem engedték iskolába, elküldték inkább libát őrizni. Ennek az aranyzabadságnak a jövőben vége lesz. Aki figyelmeztetésre sem iratja be gyermekét az iskolába, kihágást követ el, megbüntetik hat száz koronával, esetleg elzárással, az

iskolaköteles gyermeket pedig hivatalból írják be. Igazolatlan mulasztás miatt nem elégszik meg a törvény egyszerűen az igazolatlan óraszámok kiüntetésével, hanem előveszi a szülőt, először megint, másodizben félnaponként négy korona bírsággal bünteti, a bírság a továbbképzőnél is emelkedik ötven, sőt száz koronára, negyedizben az igazolatlan mulasztás a szülő terhére már kihágás és súlyos pénzbüntetést von maga után. Az így befolyt bírság összegét a szegény gyermekek iskoláztatására fogják fordítani.

E szigorú rendelkezések mellett azonban a törvény nem zárkozik el a falu különleges szempontjai elől sem. Az oktatás időtartamát általában tíz hónapban állapítja meg, de felhatalmazza a minisztert, hogy ahol az iskolába túlnyomólag földművesszülők gyermekei járnak, ott a helyi viszonyok szerint a tanévet két hónappal megrövidítheti. A falusi szülőkre nem közömbös az, hogy gyermekük minél korábban segédkezzen a gazdasági munkálatokban. Fontos ez magának a gyermeknek jövője szempontjából is. A törvény igen helyesen jár el, mikor az iskola érdekei mellett ezt a speciális szempontot is honorálja a falu javára.

Általánosságban a törvényt mindenki csak örömmel üdvözölheti. Fokozza a tudást, növeli a nép műveltségét s ezzel a nemzeti nagyságnak teszi a legértékesebb szolgálatot.

Megcsönkített

országunk majdnem minden községében van egy ember, aki szóval, tettel, de legtöbbször csak szóval a közért dolgozik. A látszat azonban csal. Mert ha jobban megfigyeljük az ilyen nagyhangú, minden közleben forgó egyéniséget, nyomban tisztában vagyunk vele, hogy ami emberünk a konjunkturák embere, látszatra a mi emberünk a köznek a javáért, az igazságért kiabál és hadonászik — de a saját zsebére. Minden cselekedetének rugója az önzés. Nap-nap után halljuk tőle: hagyjunk mindenkit élni. De ő — a kis hamis — titokban azon dolgozik, hogy az ő felebarátai ama bizonyos kanál vízben fulladjanak meg.

A mi konjunktúrás emberünket minden nap, a napnak minden órájában ott látod az utcák sarkain, amint magyaráz, mutogat embertársainak kézzel lábbal egyaránt.

A mi emberünk ilyen utcai szónoklatok kapcsán leszól, lecsépel mindenkit és mindent. Neki senki és semmi sem jó.

Ez meg ez az ember — ő szerinte — buta, amaz csaló, emez hencegő, a másik meg önző, a harmadik meg mindent összeharcoló stb. Szóval, a mi emberünk felfo-

gása és véleménye szerint minden rossz és mindenki csapni való a kire a nap süt. Egyedül ő és ő. Ez a beszéd vége és lényege. A legtöbb ember a mi emberünk bölcs mondásait meghallgatja ugyan, de nyomban el is felejté azokat.

Vannak olyanok is, akik a mi emberünknek látszólag igazat adnak — ezeket a mi emberünk kegyébe fogadja és kihasználja a saját önös céljaira. És ha e céljait elérte, ott hagyja őket mint szent Pál az oláhokat. Sőt még el is áztatja őket.

De jaj és ezerszeresen jaj annak, aki a mi emberünk stílus gyakorlatait — mert a mi emberünk ujságba is ír — utcai, kávéházi szónoklatait, asztalveréseit megmeri bírálni, vagy azoknak ellen mer mondani. Az ilyen renitens, izgága emberre a mi emberünk többet rá sem néz — hanem üti, veri — a háta mögött.

Szóval mindenütt van ilyen közjóért hevíülő ember. Ő a falu, esetleg a város esze, erkölcsi bírása, hirharangja — végeredményben minden rossznak az elhíntője. Szegény ember! Aki sokat képzel magáról. Aki sokat ad magára. Minden iránt érzékeny, de leglegérzékenyebb a zsebére. A zseb a mi emberünknek a legérzékenyebb oldala, a legfájósabb testrésze. Ami emberünk az igazságot bekötött szemmel méri s ebben oly nagy ügyességre tett szert, hogy a mérleg mindig az ő javára billen.

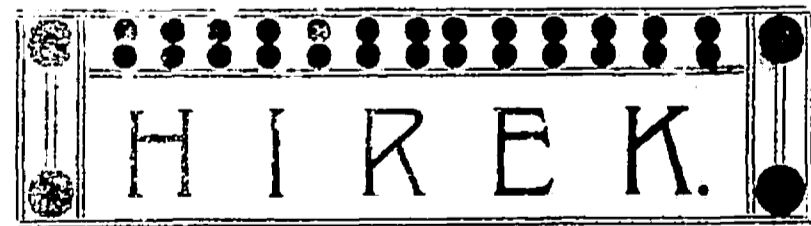
Végső eredményben azonban ami emberünk bár félelmetest mutat, de mégsem olyan rettentően félelmes — inkább komikus, egy kissé nevetséges.

Senki se haragudjék reá. Hogy olyan, mint amilyennek próbáltuk lefesteni, arról ő nem tehet — veleszületett gyengeség ez. S jól tudjuk, hogy aki született, az meg is hal s így a mi konjunkturás, minden lében kanalas emberünk is egyszer kimulik — lekerül a porondról a lomtárba. Ma még ép, holnap eltörik, mert a kútra járó korszak.

Ez a mi emberünknek az általános természetrajza. Politikai szereplésének a képe most van készülöben.

A mi emberünknek ezek után hosszú életet, de rövid szereplés kívánunk a köz- és mindnyájunk javára — és az ő boldogságára is.

Hallgatni arany! Akinek pedig aranya van, az boldog. Tehát hallgasson és legyen boldog!

— **Kilépés a Csizmadia pártból.** Andaházy-Kasnya Béla nemzetgyűlési képviselő kilépett a „Magyarországi Munkáspárt”-ból. Kilépését azzal indokolja, hogy a Csizmadia-féle „Munkáspárt” nem a munkások érdekeit védi, hanem ellenkezőleg, annak érdekei ellen dolgozik. A Csizmadia-párt bomlásnak indulására mutat, hogy Andaházyt kívül még két oszlopos tagja hagyta ott a pártot. És pedig pénztárosa és vidéki szervező titkára. Érdekes ezzel szemben megemlíteni, hogy Szarvason épen most vették tervbe a Munkáspárt megalakítását. A szervezés élén, amint értesülünk, Nikelszky Zoltán tanítóképzői tanár áll.

— **Jéggvár.** Értesülésünk szerint községünk jéggára a közeljövőben meg fog indulni. Még jó, hogy nem csak majd decemberben.

— **Esküvő.** Gyurik György hentes mester szerdán délután vezette oltárhoz az ág. hitv. ev. ó-templomban özv. Gaál Imrénét, szül. Veres Juliannát.

— **Kinevezés.** A magyar kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter előterjesztésére a kormányzó a budapesti királyi magyar tudományegyetemen megürsedett szláv nyelvészeti és irodalmi tanszékre a tanszék eddigi elnevezésének szláv filológiára való megváltoztatása mellett dr. Melich János címzetes rendkívüli egyetemi tanárt, Szarvas szülöttjét, nyilvános rendes tanárrá kinevezte. Gratulálunk dr. Melich Jánosnak a régen megérdemelt kitüntetéséhez.

— **Hianyzó villanylámpák.** Már többször, de mindeztideig eredménytelenül, kiemelt tárgyat tettük azt, hogy utcáinkon több villanylámpa hiányzik, több pedig nem ég. Ennek következménye azután az, hogy még a útcafék hosszú vonalakon sötétség uralkodik, bár a közvilágítást is busásan megfizetjük Mezőturnak.

— **Kerti ünnepélyt** rendeznek vasárnap délután az egyetemi hallgatók az Evangelikus Szövetség védnökségével. Délután 2–4 óráig a Gazdalfjúság rendes szokás szerint a fuvós magyar zenekar mellett táncol. A ligeti 6 koronás belépőjegy a táncra is érvényes.

— **„Kenyérdrágító pártnak“** gyalázza a bukott tanácsköztársaság napilapja a földmivesek pártját. Mindenkinek több joga van a kenyér drágulásért vádaskodni, mint a vörösök pártjának. Mert nézzük csak, hogy állunk a kenyérral, mikor a nemzetköziesek voltak hatalmon. Korpakenyérért álltak utcáhosszat sorban az emberek hajnaltól estig s napokon át még ilyen kenyeret se lehetett kapni. De talán ezt a boldog időt elfelejtették. Hát akkor ne menjünk a multba: Oroszországban most is a szociális termelés van uralmon. És ugyan mi van ott a kenyérral? Harminc milliárd ember hal éhen, kolera, tífusz dühög s a vörös katonák halomra lövik a kenyeret kérő népet. S a kenyér ára? Egy kiló háromezer rubel. Hát már bocsánatot kérünk, melyik párt akkor a kenyérdrágító párt? Nem a háromezer rubeles? Jó lesz hát, ha megfogják az elvtársak az orrukát s nem játszik a bagoly szerepét, mely a verebet nagyfejűnek mondja. A magyar földmivesek legfőbb vágya, hogy békeáron adhassák a kenyeret. De ehhez az kell, hogy mindennek békeára legyen. Ha romlik a valuta, nem adhatja a búzát békeáron a termelő. Aztán szívesen áldoz minden gazda, hogy az összes szegények — akik a drágaságot nem tudják áthárítani — olcsóbban vehessék a lisztet. De a henyélőknek és spekulánsoknak már nincs joguk olcsó ellátásra.

— **Belehalt a gombócévésbe.** Prizcsék Vencel, egy cseh posztógyár utazója, ötven koronába fogadott, hogy két óra alatt megesszik ötven gombócot. A negyvenharmadik gombóc a torkán akadt és megfuladt. Ez a bizonyos cseh étvágy, amely éppen a csehre a legveszedelmesebb.

— **Magyar vagy meg Erdélyben?** A magyar vagy meg Erdélyben? — ez a kérdés mindig a magyarság és népközeli közli, hogy a Magyar Szövetség taglétszáma szerint Erdélyben a magyarság száma 2 millió 42 ezer 400 lélek s még ide számítandó a 70 ezer magyar luteránus is.

— **A karóbahuzás** a középkori kegyetlenkedés egyik neme volt. Oberna Gergely 75 éves csépai földmives öregségére megismerte ezt a rettenetes kínzást. Szülőjében a szedőszékéről leszállt és egy szülőkaró husz cm. nyire altestébe furódott. A járókelők találtak rá, amint négykézláb, nagy kinyaj között az uthoz kimászott és segítségért kiáltott. A karót maga húzta ki testéből, amikor is pataként ömlött óriási sebéből vére.

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámasztásában Amen**

„Megmondom, kit szeretsz!”

Készülék az emberi érzések mérésére — Waller angol tudós szenzációs találmánya.

Waller professzor, az Imperial Institute tudós tagja hosszas kísérletek után oly készüléket alkotott, mely kimutatja az emberi szív működését és leírja kedélyvilágunkat, legkisebb érzésünket is, úgy, mint ha levelet írnánk.

Az új műszert kipróbálták és kiderült, hogy sokkal tökéletesebb, mint az összes eddigi ilyfajta kísérletek. Eddig is ismeretes volt az a tünemény, hogy a lélek jelenléte és az érzésvilág változásai megfelelő fizikai elváltozásokat vonnak maguk után. A szerelem érzésére pir szőkik az arcba, a szégyenre hasonlóképen. Ijedtség vagy félelem hatása alatt ellenkezően a vér kiszorul az arcból s az ember elhalványodik. Lelki izgalomra pedig megszakad a lélekzés állandó egyenletes ritmusa.

Waller professzor új műszere megállapítja az érzéseket akkor is, ha külső hatás nem is mutatkozik.

Kutatásai során azt találta, hogy csaknem minden érzésünk elektromos elváltozást idéz elő tenyerünkön és ujjaink belső felületén. Készülékét drót segítségével összeköti az ember tenyerével, úgy hogy a „páciens“ két csőalakú ércfogantyút fog kezébe. Ekkor a dróttal összekötött elektroszkóp érzékeny kismutatója mozgásba jön és kifejezi a legkisebb érzés vagy kedélyhullámozást is. Az illető érzés nagyságát a mutató kisebb vagy nagyobb kilengése jelzi olyképen, hogy vagy egy dobra csavart tekercsre rajzolja fel a kilengést, vagy pedig megindítja a készülékre szerelt kis csengettyűt.

A készüléket legutóbb az egyik londoni kórházban is kipróbálták. A kísérletre sokan mentek el. Waller tanár fölényesen bizakodott és atyáskodva mondta a naiv kíváncsiaknak: „Megmondom, kit szeretsz!”

A kórház egyik ápolónője, aki különben kétségbevonta a dolog komolyságát, végül is vállalkozott a kísérletre. Megvető ellen-szenvvel vette kezébe az acélfogantyút és eltökélte, hogy érzéseit nem adja tudtára a profán külvilágnak. Körülötte állanak barát-női, ismregősei és feszülten várakoznak. Az orvos megkezdi a kísérletet. Hangosan kiejt több férfinévvel: Bob, Richárd, Tamás, Freddy. Semmi hatás. A készülék nem mozdul. A „páciens“ és a körülállók gunyosan nézik a kis műszert és boldogan megállapítják, hogy a csudák világa letűnt. Az orvos azonban tovább folytatja a kísérletet. „Bill“ — mondja. Ime hirtelen, először lassan, halkán, mint a méh zümmögése, majd egyre erősebben megszólal a kis csengettyű, míg élénk, erős hangjával betölti az egész termet. Az összes jelenlevők percekre meg-büvölten néznek. Az ápolónő felugrik szé-kéről, kezébe rejti arcát és megindultan fut-ki a tereméből.

Waller professzor kísérletei során még arra is rájött, hogy férfiak és nők különböző magatartást tanúsítanak a kísérletnél. A „szenzitívek“ és „inszenzítívek“ csoportjába sorozza az embereket. Jóleső érzéssel megállapítja különben azt is, hogy a hisztérikus nők az „inszenzítívek“ csoportjába tartoznak.

Az új találmány, ha a további kísérletek során még jobban tökéletesítik, mindenestre forradalmat jelent a menyasszonyok és vőlegények, de főként a férjek világában.

Egyház. Iskola.

* **Esperességi közgyűlés.** A békési ág. hitv. ev. egyházmegye f. évi augusztus hó 17-én Orosházán rendes közgyűlést tart. Augusztus hó 16-án délelőtt 9 órakor az iskolai bizottság tart ülést, délután 3 órakor a számvevőszék, 6 órakor pedig előértekezlet lesz az egyház tanácstermében. A közgyűlésnek 24 tárgya van. Legfontosabbak: három törvényszéki bíró, ellenőr, segélyegyleti és közpénztári számvizsgáló-bizottsági egy tag választása és a hiványrevízió.

* **Templomi ünnepély.** Az ág. hitv. ev. szövetség aug. 14-én délután 4 órakor az ó-templomban ofertóriummal ünnepélyt tart, részben a szegény ev. egyetemi hallgatók, részben a Luther-árvaház segélyezésére. Az ünnepély sorrendje: Közének, alkalmi beszéd, fővárosi evangélikus művészek chorál-éneke, orgonajáték. A nemes cél pártolására méltó

* **Tanárválasztás.** A szarvasi főgimnázium július 29-én Keviczky László elnöklete alatt tartott felügyelő-bizottsági ülésében rendes tanárrá választotta Kuzsinszky Bélát, aki eddig helyettes tanári minőségben működött ott egy év óta. Ugyanezen bizottsági ülés egy évre újból szabadságot Mocsornyai József igazgatót s ezen évre kisegítőül alkalmazza Söjtöri Károly menekült tanárt.

* **A szarvasi ev. tanítónőképző gyakorló elemi iskolájában** szept. 1—3-ig d. e. 8—12-ig lesznek a beiratások a tanítónőképző főépületének zenetermében. A jövő tanévtől kezdődőleg fiú- és leánytanulók egyenlő arányban vétetnek fel. A leányönvendékek külön nőkézimunka tanításban is részesülnek.

* **A tankötelesek összeírása.** A vallás- és közokt. miniszter felhívta az összes közigazgatási bizottságokat, azok pedig a községeket, hogy a tanköteles gyermekeket aug. 22—27-ig irassák össze. Az összeírás-hoz a tanítók vagy a községi alkalmazottak vehetők igénybe, a belterületen 40 K, a külterületen 80 korona napi díj mellett. Ugy értesültünk, hogy nálunk, mihelyt a statisztikai hivatal leküldi a szükséges nyomtatványokat, azonnal foganatosítják az összeírást.

* **A tankötelesek beiratása.** Az 1921—22. tanítási évre szóló beiratásokat mindenütt f. évi aug. hó 29., 30., 31-én, mindenkor a délelőtti órákban kell megtartani, úgy hogy a be nem iratkozottak jegyzéke szept. 1., 2., 3-án megállapítható legyen. Azt a gondviselőt, aki a gondviselésben levő és iskoláztatási kötelesség alatt álló gyermeket a rendes iskolai beiratások alatt be nem iratta, a községi előljáróság határidő kitűzésével írásban felhívja kötelességének teljesítésére és mulasztásának igazolására. Ha a gyermek gondviselője ennek a felhívásnak eleget nem tesz, és a gyermeket a felhívásban megállapított határidőben sem iratja be valamely nyilvános iskolába és ezt a mulasztását elfogadható okkal igazolni nem tudja, kihágást követ el és hat-száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A gondviselő által az említett felhívásban megállapított határidőn belül iskolába be nem iratott gyermekeket a községi előljáróság megkeresésére az illetékes elsőfokú iskolai hatóság hivatalból beírja az iskolába. Ha a hivatalból beírt gyermek a tan-év folyamán igazolatlanul mulaszt, gondviselőjével szemben a mulasztásokra vonatkozó S-ok értelmében kell eljárni.

* **Tanévnyitó istentisztelet.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter elrendelte, hogy szeptember 5-én az elemi és az ismétlőiskolai tanulók, a tanítók vezetésével a tanévet megnyitó istentiszteletre mennek, utána iskolai kötelességeikről kapnak tájékoztatást és kezdetét veszi a rendes tanítás.

* **A tankötelesek felmentése.** A nyilvános iskoláztatás kötelessége alól kivételnek van helye, ha a gyermek a nyilvános tanintézetbe való járás alól felmentetett. A gondviselő kérelmére a tantestület (tanító) előterjesztésére és az elsőfokú iskolai hatóság javaslatára a kir. tanfelügyelő felmentheti a gyermeket a nyilvános iskolába járás alól, ha 1. ha otthon vagy magán intézetben megfelelő oktatásban részesül, 2. testileg vagy szellemileg hátramaradt, 3. az iskolába járás a gyermek egészségét vagy biztonságát veszélyezteti. Az otthon vagy magánintézetben tanított gyermek azonban köteles valamely nyilvános iskolában vizsgálatot tenni. Ezen a vizsgálaton alkalmazott mérték a rendes tanulók részére megállapított mértéknél alacsonyabb nem lehet. Amennyiben a vizsgálaton az tűnnek ki, hogy az oktatás

nem volt kielégítő, az elsőfoku iskolai hatóság a gyermek gondviselőjét a gyermeknek nyilvános iskolába való beiratására és járatására kötelezi. Ismétlő iskolás csak is akkor menthető fel, ha testileg vagy szellemileg hátramaradt, az iskolába járás egészségét veszélyezteti. Tanyákon vagy egyéb olyan helyeken, ahol az iskoláztatási kötelesség teljesítését távolság vagy egyéb állandó jellegű természetű akadályok gátolják, a vallás-és közokt. miniszternek jogában áll az érdekeltiséget, uradalmat, községet a fenforgó nehézségek elhárítására, szükség esetén külön iskola állítására kötelezni.

* A tankötelesek iskolából való kizárása. A tanítótestület (tanító) előterjesztésére és az elsőfoku iskolai hatóság javaslatára a kir. tanfelügyelő a szükséghez képest hosszabb vagy rövidebb időre kizárja a gyermeket a nyilvános iskolából, ha 1. oly szervi fogyatkozása van, amely a tanulmányokban való normális előhaladást lehetlenné teszi, 2. ragályos vagy undort keltő betegségben szenved, 3. elmebeteg vagy tompa elméjű, 4. a többi gyermek elkölcsiségét veszélyezteti. A nyilvános iskolából kizárt gyermekekre nézve az iskoláztatás kötelessége fenmarad, oktatásuk ügyét a vallás és közoktatástügyi miniszter az érdekelt miniszterekkel egyetértéssel rendeletben szabályozza.

Előadások. Mulatságok.

** Műkedvelő előadás Ócsodón. Az ócsódi ifjuság 1921. évi augusztus hó 14-én este 8 órakor, az Ócsódi Testvér Egylet javára, az ipartestület helyiségében, táncmulatsággal egybekötött műkedvelő estélyt rendez. Bélyegdíj: Első hely 20 kor, második hely 15 kor. Műsor: 1. Prolog, ifj. Molnár Béla. 2. Dalok, Oláh Béla. 3. Monológ, Buzeski Béla. 4. Csalódás, színmű 3 felvonásban. Írta Molnár Jenő főgimn. tan.

EGYESÜLETEK.

(Rokkantak köréből.) A helybeli rokkant egyesület a szarvasi ifjuság és a tarsadalom néhány lelkes leánytagjának közreműködésével f. hó 19. és 20-án táncmulatságot és a Vadgályos szüretmozgásával érdekes műkedvelői előadást rendez az Árpád-szálló összes helyiségében és a városi színpad körében. Ugy a mulatság, mint az előadás iránt, tekintve a jólékonycél érdekében a szereplők által kifejtett önzetlen munkásságot, már most is nagy az érdeklődés és remélhető, hogy a lelkes vállalkozás szép anyagi és erkölcsi sikerrel fog zárulni.

Közgazdaság.

A buza áremelkedésének oka, A magyar buza ocsó Európában. Az utolsó hetekben a gabona és minden terményárak ára igen emelkedett. A gabona áralakulására a liszt kivétel megengedése jótékonyan hatott. A magyar buza óriási áremelkedése várható volt, mert a mi búzáink Középeurópában a legolcsóbb buza. A román vagy amerikai buza — ha a legelőnyösebben is sikerül beszerezni — 1900 — 2300 koronába kerülne Budapesten.

Májusban a mi búzáink 250—300 koronával volt olcsóbb, mint a külföldi buza, ma pedig 500—600 koronával. Akkor a zürichi jegyzés 2.65 volt, ma pedig 1.55 frank 100 koronánként.

A gabonapiac jó árai még egy ideig valószínűleg maradnak, mert Amerika Kanada és Ausztrália csak november körül hozzák piacra gabonafeleslegüket, ami csökkentő hatással lesz a buza világgiazi árára.

A gazdák nem igen adják el gabonájukat és tartják búzájukat. Rozs áralakulása a buza áralakulásával arányban történt.

A nagy szárazság is oka volt az áremelkedésnek és a csekély kínálat következtében emelkedett napról napra a buza ára.

Tengerit nem ad el senki. Az új kukoricatermés, a nagy szárazság miatt veszélyben forog.

Az árak egy hét alatt jelentékeny emelkedést mutattak:

	július 25-én	aug. 2-án
Buza — — —	1150 K	1440 K
Rozs — — —	850 „	1130 „
Tengeri — — —	1150 „	1400 „
Ó zab — — —	1150 „	1440 „
Új zab — — —	1100 „	1400 „
Takarmányárpa —	1100 „	1275 „
Sórárpa — — —	1300 „	1525 „
Korpa — — —	650 K	850 K

Elkészült az ingatlanok, a felszerelési tárgyak vagyonszármazásának módosítása. Az ingatlanok felszerelési tárgyak, az áruraktárak, az ipari üzemek és egyéb jószágok vagyonszármazásáról szóló törvényjavaslat módosítása tárgyában a pénzügyi és a földművelésügyi bizottságok között az Országos Pénzügyi Tanács és az érdekeltiségek meghallgatásával hosszús tanácskozások voltak, amelyeknek eredményeképpen a vagyonszármazásra vonatkozó módosítás együttes jelentését ma osztották szét a nemzetgyűlésen. A tárgyalások folyamán a diszkusszió lényege nem a váltságfizetés szükségessége körül mozgott, hanem az addigazság és a szociális kiegyenlítés érvényesítésére szorított.

A bizottság lényegesebb módosításai a következők: Mellőzte a vagyonszármazás kötelező vagyontárgy megállapításánál a szülőterület közelebbi meghatározását. Elejtette a törvényhatóságoknak és a községeknek tulajdonában lévő ingatlanok vagyonszármazás mentességét. Kiterjeszteni kívánja a váltságmentességet az egyházi és kegyes alapok valamint azon szerzetesrendek ingatlanaira, amelyek közoktatás, közmívelődés, nemzetvédelem stb. célok megvalósításán munkálkodnak, továbbá az egyházközségek lelkeszeinek és tanítóinak 300 korona kataszteri tiszta jövedelmű földterületmentességét 500 korona kat. tiszta jövedelmi földterületre emeli föl.

A váltságdíj megállapításánál az együttes bizottság, valamennyi vagyonszármazási kategóriánál érvényesíti a fokozatoság elvét.

A hadviselt birtokosoknál a mezőgazdasági ingatlan és a szőlőbirtok vagyonszármazásának egyharmadát elegetedik, ha az ingatlan 50, a szőlő pedig 1 kataszteri holdnál nem nagyobb. A vagyonszármazás kivétele elleni jogorvoslatnál a kivettelt vagyonszármazás fele összegére halasztható legyen, azzal a feltétellel, hogy alaptalan panasz esetén 5% pótlék fizetendő.

A pénzügyi és a földművelésügyi bizottság által módosított javaslat a nemzetgyűlés keddi ülésén került tárgyalás alá.

Begényesaratók.

A granadal rózsa.

Írta: Jean Rameau

(30)

Egy óra múlva Peyroux ur, a birtok felügyelője, kaszát adott a volt trappista kezébe.

Egyszer megszólította Sartilly kisasszony:

— Tud ön olvasni, Lázár?

— Minden bizonynyal, kisasszony.

— Akkor hát legyen olyan szíves, menjen a kastélyba és kérje számomra Lamartine „Méditations” című verskötetét.

— Melyikei? Azt-e, amely először jelent meg, vagy az újabbakat?

A fiatal leány nagyon elbámult ezen a kérdésen.

— Lám, hát ön ehhez is ért, Lázár ur? Ezt nem tudtam. Az első kérem.

Lázár, ámbár nagyon örült ennek az incidensnek, mégis sietve távozott, hogy pirulását elrejtse.

Más alkalommal megtörtént, hogy Genovéva egy papírral kezében jött feléje.

Vásárolunk mindenféle

GABONÁT

ELADUNK mindenféle mezőgazdasági eszközt

„FUTURA”

BÉKÉSMEGYEI KIREDELTSÉGE

BÉKÉSCSABA, Kossuth-tér 8.

— Telefon 88. és 154. —

Helyi megbízott:

A Szarvasi Gazdák és Iparosok Szövetkezete.

— Telefon: 46. 4—13

— Nem látta a nagynénemet, Lázár ur? kérdezte tőle.

— Nem, kisasszony.

— De kár! Nem tudom, hol lehet... Ép most kaptam egy spanyol sürgönyt s van benne olyan szó, amelyet nem éretem meg.

— Ha talán kisegíthetném a kisasszonyt zavarából...

— Ön tud spanyolul?

— Megtanultam.

— Mit jelent ez a szó „el agradecimiento”?

— El agradecimiento? Ha nem tévedek, ez annyit jelent, mint háladatosság.

— Valóban, annak kell lennie. Most már értem az egészet... De hisz ön művelt ember. Tud tán még más élő nyelven is beszélni?

— Tudok.

— Tán angolul?

— S olaszul is.

— Na nézze meg az ember! — kiáltott a legnagyobb meglepetéssel Genovéva — de miért nem mondta meg nekem? Találtam volna az ön számára alkalmasabb foglalkozást Pauban vagy Orthezban.

— Jobban szeretek Bontucpben maradni, válaszolt halkán Lázár és anélkül, hogy tudta volna miért, elsápadt.

E pillanatban érkezett meg Manzanil grófnő és hozzájuk csatlakozott.

— Ön nem is sejti néni, — fordult hozzá vig hangon Genovéva — hogy Lázár ur, aki a mi földünket szántja, tud spanyolul, angolul, és olaszul!

— Mindig sejtettem benne ilyesmit — válaszolt gunyosan a grófnő — ez az ember bizonyára valami könyvmoly lehetett... Nemde, uram?

— Nem, asszonyom, ennyire sohse vittem.

Akkor hát nevelő volt, vagy táncmester valamely uri kastélyban!

— Ez sem áll! Hanem voltak nevelőim és táncmestereim a saját kastélyomban.

Manzanil asszony kasztíliai göggel egyenesedett ki és nézett le az ifjura.

— Az ön kastélyában?... Remélem, ez nem akar rossz tréfa ierni... ámbár csodának is elég nagy volna... Legyen hát olyan szíves, követségi titkár ur és mondja el nekünk...

Nem fejezhette be megkezdett mondanát, mert ahhoz szavait intezte, cserben hagyta. A szomszéd birtokról egy csorda tehén betört a kastélyhoz tartozó konyhakertbe és Lázár odasietett, hogy a betörőket elkeresse.

— Bocsánat! — csak ennyit mondott a gunyosan kacagó grófnőnek.

Folyt. köv.

Csonka Magyarország nem ország, Egész Magyarország Magyarország.

Fiúk lapelárúsitónak

jó keresettel felvétetnek a „Szarvasi Ujság” kiadóhivatalában.

Pályázati hirdetmény.

A Szarvasi Általános Fogyasztási Szövetkezet (II. ker. Beliczey-ut 11. sz.)

pénztárnoki állásra

pályázatot hirdet. Pályázhatnak úgy férfiak, mint nők, akiknek legalább négy osztályról szóló bizonyítványuk van. Pályázati kérvények legkésőbb **é. hó 20-áig** nyújthatók be a szövetkezeti helyiségben vagy Krajcsovics Márton elnökhöz.

Szarvas, 1921. évi augusztus hó 8-án.

Az igazgatóság.

Értesítés.

Az Egyesült Szikvizgyár tudomására hozza a t. közönségnek, hogy szikvizgyár telepén legújabbán bevezette a **málna- és citromszörpvel készített hűsítő ital** előállítását is. Ugy a hűsítő ital, mint a szikviz megrendelésre házhoz lesz szállítva. Megrendeléseket szívesen fogad és gyorsan teljesít a gyártelep vezetője

Vitalis Jenos
kereskedő.

Hirdetmény.

A községi előjáróság cseréptető fedési munkákra és a bikazugi községi tanyán építendő istálló építési munkáira f. évi aug. 18-iki lejárattal versenytárgyalást hirdet. A vonatkozó feltételek és adatok Ponyiczky Kálmán községi mérnöknel betekintheők.

Szarvas, 1921. évi augusztus hó 11-én.

Előjáróság.

Boroshordók

minden nagyságban és mennyiségben elsőrendű tölgyfából kaphatók

Böhm Kálmán

hordógyár részvénytársaság

Budapest, VI., Szabolcs-utca 19.

Telefon: 148-12.

„Patentzárosztály“ 1-10

Egy gazdasági ponyva eladó.

Cim a kiadóhivatalnál megtudható.

Eladó ház. Fekete Bernát II. ker. 277. számú háza eladó. Értekezni lehet ugyanott. 2-4

Eladó ház. Gerhát György IV. ker. 13. sz. Ugyanott egy szoba butor is eladó. 3-3

Jókarban levő biciklit eladó

esetleg gabonáért elcserélendő III. kerület 280. szám alatt. 1-3

Elvállalok esküvők vagy más egyéb ünnepi alkalmakkor sütést, főzést, torták készítését. Petrovics Andrásné, II. ker. 370 szám.

EGY PATKÁNYFOGÓ

kölyök kutya

ELADÓ Cim a kiadóhivatalban.

Hentes üzletemben

naponta

FRIS VIRSLI

szafaládé és mindenféle hidegfelvágottak kaphatók.

Sertéshus, juhhus napiáron. **Áruk** kívánatra házhoz szállítatnak.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

GYURIK GYÖRGY

hentesmester.

Andrássy Dezső és Társa

építészeti vállalati és szállítási irodája SZARVAS, I. KERÜLET 144. SZÁM.

VÁLLAL: építéstervezést és felépítést, háztalározást, épület átalakításokat, gyár és raktár építkezéseket.

SZÁLLIT: meszet, cementet, homokot, réglát, burkolólapokat, kavicsot, kátránypapírt, gipszet, épületfát, palát, fedélcserpepet, tűzifát és szenet. Házat, telket keres vevői részére.

KERESKEDEÉS: Piacról község házával szembe, Beliczey-ut 115. sz. (volt Lusztig háza) helyeztetett át. 14-13

GUTTMANN LAJOS GÉPMŰHELYE

VOLT KARDOS ÉS GUTTMANN GÉPMŰHELY

Új és legmodernebb szerzőgépekkel a legjutányosabban készít:

Mindennemű vas és fémpari munkát.

Tömegcikk gyártását elvállalja.

Autogén hegesztés és vágás a legjutányosabban.

A cseplési idő alatti raktárról származó mindennemű gépalkatrészt, csapokat, csaplapokat, komplett dugattyút, gyűrűket, csapárványt, teljes vezérmű raktáron, dobkosar, gépszij, szelvények, stb.

Csapárvány kiöntése és esztérgálása.

Gépekkel felszerelt műhelyben bémunkák is végezhetők.

Mindennemű lakó és munkák pontos és jutányos k szeresél

8-26

Teljes kazán felszerelés!

Kazánkovács munkák a legjutányosabban és felelősséggel végeztetnek!

Gépek átalakítása, teljes magánjáró öntvények raktáron.

Összes gép- és motor szerelési munkák!

Malmi munkák pontos, gyors és jutányos végzése!

Aratógéprések és mindennemű mezőgazdasági gépek javítása és készítése. Az őszi megnyíló mezőgazdasági gépraktárban kaphatók lesznek az összes mezőgazdasági gépek és eszközök, **ekék, vetőgépek, morzsolók, darálók, boronák, stb., melyek már most előjegyeshetők.**

Elvállal gazdaságok és műhelyek berendezését.

Vesszék és eladok mindennemű gépet!

Fehér kereszt drogéria

NAGYTRAFIK MELLETT, BELICZEY-UTON.

A NYÁRI HŐSÉG ROPPANT

pusztítja az apró jószágot. A baromfi és sertésvész ellen minden háztartásnak biztos védekezés a *Kurtin baromfi vész elleni szer.* Kapható kizárólag a *Fehér Kereszt drogériában* a nagytrafik mellett. Ugyanott kaphatók az összes háztartásban és gazdaságban nélkülözhetetlen cikkek, u. m.: benzín, tüzkő, ruhafesték, tejoltó, kreolín, sósav, karbolsav, rum, cognac, tea, kakaó stb. A legdrágábban vesszük meg üres gyógyszeres üvegeit, kenőcsös tégelyeit és egyéb mindenféle üvegeit, ha azokat tisztán kimosva beszállítja a drogériába.

10-12